

# KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 20 (2)



INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. septembra 1933.

## PATENTNI SPIS BR. 10323

Akcievá společnost dřive Škodovy závody v Plzni, Praha, Č. S. R.

Sprava za pneumaticko kočenje prikolica.

Prijava od 16. septembra 1932.

Važi od 1 februara 1933.

Poznat je čitav niz raznih postupaka za pneumaticko kočenje prikolica. Jedan od najpoznatijih postupaka sastoji se u tome, što se upotrebljava sprava pomoću koje se koče motorna kola snabdevena jednokomornim cilindrima na tako zvan direktn način, dok se kočenje prikolica snabdevenih tako zvanim dvokomornim kočećim cilindrima vrši tako zvanim indirektnim načinom t. j. smanjenjem pritiska vazduha u vazduhovodu, koji spaja obadvoja kola. Ovaj uredaj ipak ima znatnih nedostataka, koji se pokazuju na pr. u nesrazmernosti kočionog dejstva kod istovremenog kočenja obadvoje kola, pri čemu se mora uzeti u obzir i velika upotreba vazduha kod dvokomornih kočionih cilindra prikolica. Daiji nedostatak ovoga postrojenja sastoji se i u potrebi održavanja pritiska u spojnom vodu obojih kola, jer postoji opasnost, da u slučaju prekidanja vazduhovoda, usled otkidanja prikolica, veoma oslabi kočnica motornih koja odilaženjem vazduha iz glavnog rezervoara vazduha, koji je kod obične vožnje spojen sa prikolicama.

Drugi tipični primeri ovih kočnica su veoma složeni i skupi uredaji, kod kojih se upotrebljavaju za oboja kola (motorna kočna i prikolice) ili automatsko (indirektno) kočenje ili kombinacija direktnog (ne automatskog) i indirektnog kočenja. Prvi slučaj zahteva ipak postrojenje naročitog raspodelnika za svaka kola, dok u drugom slučaju moramo da predvidimo dvostruki vazduhovod.

Navedeni nedostatci ukianjuju se uređajem prema ovom pronašlasku, kod koga se vrši kočenje prikolica snabdevenih jednokomornim kočećim cilindrima pomoću direktnog kočećeg uredaja, kojim rukuje voda motornih kola, pri čemu su oboja koja medusobno spojena samo pomoću jednog jedinog vazduhovoda, u kome pri običnoj vožnji ne vlada nadpritisak. U slučaju otkidanja prikolica stavlja se u dejstvo mehanički uredaj, koji automatski prouzrokuje spajanje jednog pomoćnog rezervoara za vazduh prikolica sa kočionim vodom jednokomornog cilindra za kočenje te proizvodi kočenje kola. Ovim postrojenjem omogućava se kako neobično jednostavno i jeftino opremanje obojih kola sa običnim jednokomornim kočionim cilindrom, tako i apsolutna proporcionalnost kočenja, pošto obadvoje kola bivaju direktno kočena pomoću istoga regulacionog ventila, koji se stavlja u delovanje od upravljača motornih kola.

Postrojenje takvog kočionog uredaja za prikolica predstavljeno je šematički na sl. 1 i to u osnovi. Sl. 2 pokazuje u preseku jedan oblik izvedenja mehaničkog uredaja za automatsko kočenje otkinutih prikolica, u preseku, koji je u ovome slučaju izrađen kao troputna slavinu, koja se ipak može zameniti pijoštim razvodnikom ili sličnim organom.

Prema sl. 1 kočioni vod 1 uliva se kako u četiri jednokomorna kočiona cilindra 2, tako i u troputnu slavinu 3, čiji se zatva-

Din. 10.

rački konus 4 (sl. 2) stavlja u pogon polugom 5, koja se oprugom 6 eventualno njenom sopstvenom težinom ili na sličan način stalno pritiskuje na rudu 7 za vešanje odn. prikopčavanje kola tako, da u slučaju otkidanja prikolica od kola motornih biva poluga 5 na dole pritisnuta i time okreće zatvarački konus 4 slavine 5. Ova je slavina spojena kako pomoću voda 9 sa upravljačkim ventilom motornih kola, a tako isto pomoću voda 10 sa pomoćnim rezervoarom vazduha 11 prikolica, sa kojim osim toga ona stoji u vezi pomoću voda 12 snabdevenog povratnim ventilom 13.

Kod obične vožnje u vodu 9 nemamo nikakav nadpritisak i slavina je udešena tako, da su vod 9 preko pomenute siavine 3 i vod 12 na povratni ventil 13 pomoćnog vazdušnog rezervoara 11 pomoću kočionog voda 1 spojeni sa kočionim cilindrima, za vreme čega je veza 10 prekinuta.

Pri otkidanju prikolica pada prikopčavačka ruda 7 kola na dole, pri čemu oprugom 6 pritisnuta poluga 5 sleduje njen kretanje i tako okreće zatvarački konus 4 troputne slavine 3, da se vod 9 zatvara, dok se kočioni vod 1 pomoću otvora 14; 15 spaja sa pomoćnim vazdušnim rezervoarom 11 tako, da pritiskujući vazduh dospeva iz pomoćnog rezervoara 11 preko slavine 3 kroz vod 1 u kočeći cilindar 2, čime se kočenje prikolica uspostavlja.

Punjjenje pomoćnog rezervoara 11 vrši se pre početka vožnje time, što se oboja kola na mestu ukoče. Pri tome se prvo glavni rezervoar motornih kola napuni sa pritisnutim vazduhom, posle čega pritiskujući vazduh kroz vod 9 preko slavine 3 dospeva kako u kočeće cilindre 2 tako i kroz vod 12 preko povratnog ventila 13 u pomoćni rezervoar 11. Dimenzije ovoga rezervoara mogu biti srazmerno male; dovoljno je ako on samo toliko pritiskujućeg vazduha obuhvata, koliko je to potrebno za jedno kočenje otkinutih prikolica, jer kod normalnog kočenja međusobno spojenih kola za kočenje prikolica treba da se upotrebi sadržina glavnog rezervoara za vazduh motornih kola.

Vod 9, koji spaja glavni rezervoar vazduha motornih kola sa kočionom spravom prikolica, snabdeven je na strani susednog motornih kolima jednostavnom slavinom (na nacrtu nepredstavljenom), koja pri otkidanju prikolica automatski zatvara otkinuti vod. U tome se čiju zatvaračku polugu slavine pritiskuje slično kao i poluga 5 troputne slavine 3 pomoću opruge, odn.

sopstvenom težinom ili pomoćnim tegom ili t. sl. ma na koji sastavni deo mehaničke spojke obojih kola, koji sastavni deo prirastavljanju kola prikolica menja svoj položaj. Ova pomoćna zaporna sprava može biti ipak izvedena na proizvođan poznati način, pomoću koga se postiže sigurno zatvaranje voda 9 i sprečava se odilaženje sadržine glavnog rezervoara za vazduh.

#### Patentni zahtevi:

1. Sprava za pneumatičko kočenje prikolica, koja se stavlja u dejstvo upravljačkim ventiliom direktno kočenih motornih kola, naznačena time, što su jednokomornim kočnim cilindrima (2) snabdevena prikolica spojena sa motornim kolima jednim jedinim vodom (9) za vazduh, u kome za vreme obične vožnje ne vlada nikakav nadpritisak i koji je sa strane susedne prikolice snabdeven takvom mehaničkom spravom, koja kod otkidanja prikolica automatski spaja pomoćni vazdušni rezervoar (11) istih sa kočionim cilindrima (2).

2. Sprava po zahtevu 1, naznačena time, što ima troputnu slavinu (3) ili t. sl. organ, koji je kod obične vožnje udešen tako, da je oboja kola spajajući vod (9) za vazduh s jedne strane pomoću kočionog voda (1) spojen sa kočionim cilindrom (2), a sa drugе strane je pomoću voda (12) i povratnog ventila (13) spojen sa pomoćnim rezervoarom za vazduh (11) prikolica, pri čemu se zatvarački konus (4) slavine (3) u dejstvo stavljuća poluga (5) pritiskuje oprugom (6), eventualno sopstvenom težinom, pomoćnim tegom ili t. sl. stalno na jedan kod raskidanja odn. otkidanja prikolica njegov položaj menjajući sastavni deo (7) spojne rude obojih kola tako, da pri otkidanju prikolica i poluga (5) menja svoj položaj i zatvarački konus (4) dote okreće, dok se ne prekine veza kočećeg voda (1) sa vazduhovoda (9) od motornih kola i dok se veza pomoćnog rezervoara (11) sa kočećim vodom (1) i kočećim cilindrima (2) ne vaspostavi, čime se prikolica ukoče.

3. Sprava po zahtevu 1 i 2, naznačena time, što je vod (9), koji spaja oboja kola snabdeven na strani okretnutoj motornim kolima jednostavnom slavinom ili t. sl. mehaničkom spravom, koja je priključena tako ma na kome delu odn. sastavnom delu vagonske spojke, koji menja položaj, da se kod otkidanja prikolica ovaj vod (9) automatski zatvara.

Fig. 1

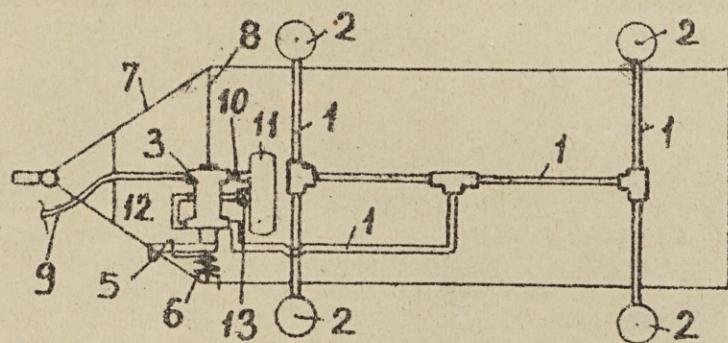


Fig. 2

